

Lovforslag nr. L 69. Fremsat den 10. november 1987 af Jens Thoft (SF), Bjørn Poulsen (SF), Ebba Strange (SF) og Bente Søltoft (SF)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om afgift af renter af forbrugslån

§ 1

I lov nr. 698 af 17. oktober 1986 om afgift af renter af forbrugslån foretages følgende ændring:

§ 3, stk. 7, affattes således:

»Stk. 7. Afgiftsbeløb på under 500 kr. opkræves ikke.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning fra og med afgiftsåret 1987.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Som følge af Det Radikale Venstres krav blev lovforslaget om afgift af renter af forbrugslån (se Følkestemtidende 1986-87 (1. samling), forhandlingerne sp. 72, 418, 472, 677 og 1042, tillæg A sp. 39, tillæg B sp. 7 og 173 samt tillæg C sp. 7) ændret under udvalgsarbejdet sidste efterår, således at det blev muligt for afgiftsåret 1987 og kun dette år at indbetale renteaftgiften til en pensionsordning. Denne besynderlige konstruktion blev med rette betegnet som en »påklitstret radikal Storm P.-model«. Ifølge svar på et spørgsmål stillet af Skatte- og Afgiftsudvalget vil dette betyde, at der for året 1987 vil blive oprettet et par hundrede tusinde særlige pensionskonti med et indestående på under 500 kr., idet det direkte af loven fremgår, at pensionsindbetalingen skal ske på en særlig konto, og at de hidtidige pensionsordninger ikke må benyttes. Pengene skal stå bundet, indtil den afgiftspligtige er fyldt 60 år, idet indeståendet dog tidligst kan hæves efter 3 års forløb, medmindre den afgiftspligtige er afgået ved døden.

Det må antages, at næsten alle afgiftspligtige vil gøre brug af muligheden for at indbetale beløbet på en sådan pensionskonto.

Men administrationen af dette væld af små pensionskonti, som skal stå urørte i årevis, vil i de fleste tilfælde direkte opluge renterne af den indbetalte kapital og måske mere til. Administrativt er denne ordning altså rent volapyk, medmindre man hæver bagatelgrænsen fra de nuværende 50 kr. til de foreslåede 500 kr.

Den foreslåede bagatelgrænse på 500 kr. er i øvrigt i nøje overensstemmelse med skatteministerens egen bagatelgrænse for indeståender på selvpensionskonti, idet ministeren ved § 10, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 776 af 20. november 1986 om børneopsparings- og selvpensioneringskonti bestemte, at såfremt indeståendet på en selvpensioneringskonto udgør mindre end 500 kr., kan indeståendet uden videre hæves uden skattemæssige konsekvenser for kontohaveren.

På denne måde åbnede ministeren mulighed for at få »udryddet« de mere end 100.000 selvpensioneringskonti, der var oprettet med et bagatelagtigt indestående. Efter vedtagelsen af skattereformen, hvorved fradragsretten på selvpensioneringskonti bortfaldt, var der nemlig god grund til at antage, at disse mange konti ville komme til at stå helt urørte i en meget lang årrække.

Forslagsstillerne fandt denne administrative ordning rationel og beundringsværdig. Men på denne baggrund er det forbløffende, at den selv samme minister kan støtte den tidligere omtalte radikale Storm P.-model uden at fastsætte samme bagatelgrænse.

En beløbsgrænse på 500 kr. vil i øvrigt svare til, at en afgiftspligtig, der har optaget et lån på ca. 16.000 kr. til en årlig rente på 15 pct., friholdes.

Med dette forslag til højere bagatelgrænse vil en række af lovens urimeligheder i øvrigt bortfalde, nemlig i den udstrækning der er optaget lån til andet end forbrug på under de nævnte ca. 16.000 kr. Forslagsstillerne gør samtidig opmærksom på, at den her foreslåede lovændring ikke løser det væld af urimeligheder, som denne lov indeholder.

Under udvalgsarbejdet blev der fremdraget tallose eksempler på lovens helt urimelige virkninger. Siden er der kommet en lang række nye eksempler til. Her skal eksempelvis nævnes nogle af disse, som SF samtidig opfordrer regeringen til at fjerne gennem nødvendige undtagelser og opstramninger, gennem indsættelse af en nødvendig dispensationsbestemmelse og måske endelig ved at indsætte en privatforbrugsgrænse i loven i lighed med den, der findes i ligningslovens § 28, således at et særlig lavt forbrug aldrig kan udløse forbrugsrenteaftgift.

Der skal således efter lovens ordlyd og fortolkning betales renteaftgift ved optagelse af følgende lån, der ikke har en døjt med det overforbrug at gøre, som det var lovens hensigt at ramme:

- 1) Lån optaget til afholdelse af udgifter ved adoption.
- 2) Lån optaget til afholdelse af udgifter til f.eks. en

solfanger eller andre mindre energibesparende foranstaltninger.

- 3) Kautionslån, hvor man er så uheldig at komme til at »hænge« på kautionen.
- 4) Studielån for en række grupper, der ikke kan få lån gennem SU. Det gælder f.eks. jordbrugsteknikere, kiropraktorstuderende og studerende med et forlænget studieforløb, hvor muligheden for ordinære studielån er opbrugt.
- 5) Lån optaget til indskud i almennyttigt boligbyggeri, selv i de tilfælde, hvor der er givet kommunkaution. Hvis låneren oven i købet er enlig pensionist eller bilstandsmodtager og således end ikke har glæde af fradragsretten for renteudgiften, virker reglerne endnu mere urimeligt.
- 6) Lån til anskaffelse af f.eks. invalidebil eller en repræsentants anskaffelse af en rejsevogn.
- 7) Lån til etablering af en ny virksomhed i selskabsform.
- 8) Lån til medarbejderes deltagelse i rekonstruktion af en nødstedt virksomhed i selskabsform.
- 9) Renter af gæld, som ejeren af en falleret virksomhed sidder tilbage med.

I disse tilfælde er der behov for en lempelse af reglerne.

Men der kan på tilsvarende måde anføres oplagte urimeligheder, hvor loven ikke er omfattende nok. Således vil en virksomhedsejer i en personligt drevet virksomhed kunne optage nye eller have gamle forbrugslån af samme størrelse som egenkapitalen i virksomheden uden at skulle betale renteaftgift. Såfremt den pågældende f.eks. for 5 år siden anskaffede en erhvervsjendom belånt helt op til skorstenen, vil denne i løbet af de 5 år typisk være steget i værdi. Denne værdistigning kan den pågældende belåne til forbrug (alt andet lige) uden at skulle betale renteaftgift. Denne situation vil også gælde for mange landbrugere.

Endelig er det oplagt urimeligt, at en villaejer, som har handlet hus og derigennem modtaget pantebrev,

som vedkommende nu får renteindtægter af, kan modregne denne renteindtægt i renter af forbrugslån, mens der ikke skal betales renteaftgift af de pantebrev, der måtte være i det nye hus. På samme måde er banklån sikret ved pantebrev i et hus, låneren tidligere har boet i, fritaget for afgift, mens renteindtægten fra de pantebrev, der ligger som sikkerhed, kan modregnes i eventuelle forbrugsrenter, før afgiften beregnes.

Endelig er der det rent ligningsmæssige problem at kunne skelne mellem lån omfattet af afgiften og lån, der ikke er omfattet. Tusinder af skatteydere vil ikke have mulighed for at udfylde deres selvangivelser uden et meget stort opklaringsarbejde i deres pengeinstitut. Og vil det ikke medvirke, er folk ladt helt i stikken, ligesom den lignende myndighed senere vil stå over for en helt umulig ligningsopgave.

Og sådan kunne man faktisk blive ved en stund endnu. SF skal derfor indtrængende opfordre skatteministeren til at sætte sit departement i gang med at finde rimelige løsninger på disse mange konkrete problemer i loven, som SF – under forudsætning af, at disse mange urimeligheder fjernes – kan støtte. Loven er noget makværk. Med dette forslag tror SF således langt fra, at alle problemer er løst.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer

Ad § 1

Den nuværende bagatelgrænse er på 50 kr. Renteafgift under dette beløb opkræves ikke efter den nuværende lovs § 3, stk. 7. Bagatelgrænsen foreslås ændret, således at beløb under 500 kr. ikke opkræves,

ad § 2

Loven har virkning for indeværende afgiftsår.

Som bilag er dels aftrykt den gældende § 3, dels en henvendelse til Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg fra ligningskommissionerne i Roskilde Amt.

Den gældende formulering af § 3 i lov om afgift af renter af forbrugslån

§ 3. Afgiften udgør 20 pct. af afgiftsgrundlaget. Dette opgøres som de i stk. 2 nævnte renteudgifter nedsat med de i stk. 3 nævnte renteindtægter og med de i stk. 4 nævnte renteudgifter.

Stk. 2. Renteudgifter efter denne lov omfatter

- 1) samlede renteudgifter og
- 2) beløb efter virksomhedsskattelovens § 11, stk. 4, sidste pkt.

Stk. 3. Renteindtægter efter denne lov omfatter

- 1) samlede renteindtægter,
- 2) samlede aktieudbytter, jf. ligningslovens § 16 A,
- 3) skattegodtgørelse af aktieudbytter efter nr. 2, jf. selskabsskattelovens § 17 A, og
- 4) beregnet kapitalafkast, jf. virksomhedsskattelovens § 7, og beregnet kapitalafkast af fysiske erhvervsaktiver efter § 6.

Stk. 4. Overstiger de i stk. 2 nævnte beløb de i stk. 3 nævnte beløb, nedsættes de således opgjorte nettorenteudgifter med summen af

- 1) renteudgifter vedrørende statslige og statsgaranterede studielån,
- 2) renter af lån, der er ydet af institutter omfattet af lov om realkreditinstitutter eller af Dansk Landbrugs Realkreditfond, samt renter af realkreditlignende lån og byggelån, jf. §§ 2 og 9 i lov om realkreditlignende lån og andelsboliglån m.v.,
- 3) renter af andre end de under nr. 1 og 2 nævnte lån, for så vidt der er tale om lån mod sikkerhed i tinglyst pant i fast ejendom, der tilhører den afgiftspligtige eller dennes ægtefælle, eller mod sikkerhed i tinglyste

sælgerpantebreve i fast ejendom, der tidligere har tilhørt den afgiftspligtige eller dennes ægtefælle. Endvidere medregnes i afgiftsårene 1987-89 renter af byggelån omfattet af § 62, stk. 5, i lov om stempelafgift. Renter af kassekreditter eller andre lån med adgang til variabel udnyttelse er ikke omfattet af bestemmelsen i 1. pkt.,

- 4) nettorenteudgifter ved selvstændig skibsvirksomhed, der er den skattepligtiges hverv, jf. personskattelovens § 4, stk. 1, nr. 10, hvis virksomheden opfylder betingelserne for optagelse af lån i Danmarks Skibskreditfond.

Stk. 5. Nedsættelse af afgiftsgrundlaget efter stk. 4, nr. 3, er betinget af, at aftalen om udstedelse af pantebreve eller låneaftalen er indgået skriftligt før den 7. oktober 1986, og af, at der inden dette tidspunkt er indgået skriftlig aftale om lånets afvikling. Hvis sikkerheden består i tinglyst pantebrev, skadesløsbrev eller sælgerpantebrev, er det endvidere efter stk. 4, nr. 3, 1. pkt., en betingelse, at afviklingen blev aftalt over en periode på mindst 8 år.

Stk. 6. De i ligningslovens § 8, stk. 3, omhandlede udgifter til provisioner for lån og kaution m.v. for den skattepligtiges gæld behandles ved anvendelsen af denne lov som renteudgifter vedrørende gælden. Det samme gælder løbende bidrag til realkreditinstitutters reservefonde.

Stk. 7. Afgiftsbeløb på under 50 kroner opkræves ikke.

Stk. 8. Ved beregningen af afgiftsbeløbet bortses fra ørebeløb.

Bilag 2

Ligningskommissionerne i Roskilde Amt
Rådhuset, 4000 Roskilde
Den 16. oktober 1987.

Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg,
Christiansborg,
1240 København K.

Vedrørende lov om afgift af renter af forbrugslån § 3, stk. 7 – afgiftens minimumsbeløb

Ligningskommissionsformænd og skatteinspektører fra kommunerne i Roskilde Amt har afholdt møde i Skovbo den 15. september 1987. På mødet drøftedes bl.a. ovennævnte lov og den administration, som loven vil påføre kommunerne. Specielt drøftedes den i loven § 3, stk. 7, fastsatte mindstegrænse for afgiftsbeløb på 50 kr.

Det blev enstemmigt vedtaget at tilskrive Skatte- og Afgiftsudvalget om, at samtlige ligningskommissioner i Roskilde Amt finder det afgørende for den administrative indsats, at mindstegrænsen forhøjes, eksempelvis til 500 kr.

Som det er udvalget bekendt, fastsætter de enkelte ligningskommissioner i den årlige ligningsplan mindstegrænser for, hvornår en skatteydere skattepligtige indkomst skal forhøjes. I statens udsøgnings- og kontrolsystem fastsættes kriterier og beløbsgrænser, der bevirker, at den del af skatteyderne, som ikke falder for disse kriterier, ikke udsøges til ligningsmæssig undersøgelse.

Det er en udmærket ordning, som giver mulighed for anvendelse af ressourcerne de rigtige steder. De ikke udsøgte vil bl.a. være skatteydere med lille indkomst og formue, således mange folkepensionister og lign. Mange enlige pensionister skal på grund af det store personfradrag ikke betale skat. En del af disse pensionister har måske som følge af sygdom eller andre indtrufne uheldige omstændigheder været nødsaget til at optage mindre lån. Renteudgiften kan godt nok fratrækkes på selvangivelsen, men for den enlige pensionist uden skat har det ingen betydning. Anføres der på selvangivelsen en nettorenteudgift på eksempelvis 250 kr., vil der blive opkrævet en renteaftgift på 50 kr., og skatteyderen vil sandsynligvis henvende sig til skattekontoret og måske også på socialkontoret.

Der kan fremføres mange eksempler på, at påligningen af de små renteaftgifter vil medføre en stor administrativ belastning.

Den gruppe af skatteydere, som skal pålignes de mindre afgiftsbeløb, er en gruppe, som skattevæsenet gennem en del år ikke har brugt ressourcer på. Skal det fortsat være tilfældet, må mindstegrænsen sættes højere.

På ligningskommissionernes vegne og med venlig hilsen

Else Petersen
formand

/ J. Philipsen
skatteinspektør